

POSTANOWIENIE

Dnia 4 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z odwołania O. spółki jawnej w W.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału we Wrocławiu
z udziałem A. Ł.
o podstawę wymiaru składek,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 4
czerwca 2024 r.,
na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego we
Wrocławiu
z dnia 12 lipca 2023 r., sygn. akt III AUa 682/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od organu rentowego na rzecz odwołującej się
tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego kwotę 1.800
zł (jeden tysiąc osiemset) z ustawowymi odsetkami za czas po
upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu orzeczenia
do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z dnia 12 lipca 2023 r., po rozpoznaniu apelacji O. Spółki jawnej w W. (dalej jako płatnik składek) od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 20 stycznia 2020 r., wydanego w sprawie

przy udziale zainteresowanej A. Ł., którym oddalono odwołanie płatnika składek od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we Wrocławiu z dnia 9 marca 2018 r., zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję organu rentowego w części, w ten sposób, że ustalił, iż podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego oraz zasiłku macierzyńskiego z tytułu dodatkowego urlopu macierzyńskiego pobranego przez zainteresowaną w okresie od dnia 15 maja do dnia 12 listopada 2013 r. stanowi kwota 4.595,49 zł, natomiast urlopu rodzicielskiego w okresie od dnia 13 listopada 2013 r. do dnia 13 maja 2014 r. kwota 2.757 zł, a nadto, że podstawy wymiaru składek naliczone od nadpłaconego zasiłku macierzyńskiego wynoszą „0” zł i nie stanowią przychodu w myśl art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2024 r., poz. 497, dalej jako ustawa systemowa) oraz zasądził od organu rentowego na rzecz płatnika składek kwotę 9.000 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje i postępowanie kasacyjne.

W ocenie Sądu Apelacyjnego do zainteresowanej, której w trakcie pobierania zasiłku chorobowego z tytułu niezdolności do pracy (od dnia 28 marca do dnia 14 maja 2013 r. oraz zasiłku macierzyńskiego od dnia 15 maja 2013 r. do dnia 12 listopada 2013 r.) zmieniono z dniem 1 kwietnia 2013 r. wymiar czasu pracy z pełnego etatu do 3/4 etatu, nie ma zastosowania art. 40 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 2780, ze zm., dalej jako ustawa zasiłkowa), lecz jej art. 43. Jak wynika z wykładni prawa dokonanej w rozpoznawanej sprawie przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 maja 2023 r., III USPK 71/22 (OSNP 2024 nr 3, poz. 32), którą Sąd Apelacyjny jest związany (art. 398²⁰ k.p.c.), zmiana wymiaru zatrudnienia dokonana w trakcie nieprzerwanej niezdolności do pracy nie ma wpływu na wysokość podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego, ponieważ nadal obowiązuje podstawa ustalona dla nabytego uprzednio zasiłku chorobowego. Stąd podstawa należnego wymiaru zainteresowanej zasiłku macierzyńskiego i zasiłku macierzyńskiego z tytułu dodatkowego urlopu macierzyńskiego stanowi kwota 4.595,49 zł, natomiast urlopu rodzicielskiego kwota 2.757 zł, co wymagało zmiany zaskarżonej decyzji w tej części. Ponadto Sąd Apelacyjny wskazał, że nadpłacona część świadczenia z

ubezpieczenia chorobowego nie jest przychodem ze stosunku pracy w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2024 r., poz. 226 ze zm.) i dlatego nie podlega oskładkowaniu według zasad z art. 18 ust. 1 ustawy systemowej. W związku z powyższym podstawy wymiaru składek naliczone od nadpłaconego zasiłku macierzyńskiego wynoszą „0” zł.

Organ rentowy w całości zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną, wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Skargę kasacyjną oparto na obu podstawach z art. 398³ § 1 k.p.c., zarzucając naruszenie: 1) art. 18 ust. 1 i 3, 6 ustawy systemowej w związku z art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym, przez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że wypłacone pracownikowi kwoty, wskutek wskazania przez płatnika w deklaracjach rozliczeniowych określonej podstawy wymiaru składek, nie stanowią przychodu ze stosunku pracy i błędne stwierdzenie, że podstawy wymiaru składek od nadpłaconego zasiłku macierzyńskiego wynoszą „0” zł i nie stanowią przychodu w rozumieniu art. 18 ust. 1 ustawy systemowej, a tym samym nie podlegają wliczeniu w ciężar składek na ubezpieczenie społeczne, podczas gdy przepisy ustawy systemowej należy interpretować w sposób ścisły, a brak zakwalifikowania uzyskanych wypłat jako przychodu i wliczenia przychodów w ciężar składek na ubezpieczenie społeczne narusza wprost art. 84 i art. 64 ust. 2 Konstytucji RP, art. 2a ust. 1-2 ustawy systemowej oraz zasadę równego traktowania ubezpieczonych; 2) art. 40 ustawy zasiłkowej, przez jego niezastosowanie, a w konsekwencji naruszenie art. 32, art. 64 i art. 84 Konstytucji PR i przyjęcie, że zmiana wymiaru czasu pracy (mimo dokonania jej w miesiącu poprzedzającym, w którym powstała niezdolność do pracy/prawo do zasiłku macierzyńskiego) dokonana w trakcie nieprzerwanej niezdolności nie ma wpływu na wysokość podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego z uwagi na treść art. 43 ustawy zasiłkowej, podczas gdy przepis ten - w myśl art. 47 ustawy zasiłkowej - nie jest

stosowany odpowiednio przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego;

3) art. 32, art. 64 i art. 84 Konstytucji PR, przez ich niezastosowanie oraz art. 43 ustawy zasiłkowej, przez jego zastosowanie, podczas gdy, jak wynika z art. 47 tej ustawy, jedynie przepisy art. 36-42 i art. 45 stosuje się odpowiednio przy ustalaniu podstawy wymiaru świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku wyrównawczego, zasiłku macierzyńskiego, zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego i zasiłku opiekuńczego, a do świadczenia rehabilitacyjnego także art. 46 (a więc bez uregulowania z art. 43); 4) art. 32 i art. 64 ust. 1 Konstytucji RP, przez ich niezastosowanie i w związku z tym błędną wykładnię art. 47 ustawy zasiłkowej polegającą na uznaniu, że nie jest potrzebne odesłanie w art. 47 ustawy zasiłkowej do art. 43 tej ustawy wobec brzmienia art. 43, z którego wynika, że dotyczy on zarówno zasiłków „tego samego rodzaju”, jaki i zasiłków „innego rodzaju”, co w ocenie Sądu Apelacyjnego jest wystarczające do samodzielnego zastosowania art. 43, podczas gdy taka wykładnia godzi w konstytucyjną zasadę równości (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP), zasadę ochrony własności (art. 64 ust. 1 Konstytucji RP), jak też stanowi rozszerzającą wykładnię przepisów z zakresu ubezpieczeń społecznych; 5) art. 316 w związku z art. 382 k.p.c., przez nieuwzględnienie całości materiału dowodowego zebranego w sprawie i pominięcie, że nadpłacona część świadczenia z ubezpieczenia chorobowego została wypłacona ubezpieczonej wskutek wskazania przez płatnika w deklaracjach rozliczeniowych oznaczonej nieprawidłowej podstawy wymiaru składek, wskutek czego Sąd Apelacyjny błędnie uznał, że nadpłacone kwoty nie stanowią przychodu ze stosunku pracy w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym i podstawa wymiaru zasiłku macierzyńskiego wynosi „0” zł, podczas gdy zainteresowana w okresie otrzymywania świadczeń pozostawała w stosunku zatrudnienia, a podstawa wymiaru składek została wykazana przez płatnika przy uwzględnieniu składników wynagrodzenia uzyskanych w związku z zatrudnieniem u płatnika składek;

6) art. 327¹ § 1 pkt 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 382 i art. 398²⁰ k.p.c., przez niewskazanie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, jakie konkretnie okoliczności faktyczne i prawne przemawiają za wydanym orzeczeniem, ograniczenie uzasadnienia w tym zakresie do stwierdzenia, że „sąd odwoławczy

odstępuje od powtarzania argumentacji Sądu Najwyższego, gdyż jest wiążąca w niniejszej sprawie”.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący stwierdził, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, a mianowicie:

1) czy można uznać za przychód ze stosunku pracy w rozumieniu art. 18 ust. 1 i 3 ustawy systemowej w związku z art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym kwoty wypłacone ubezpieczonej tytułem zasiłku chorobowego i macierzyńskiego naliczone od nieprawidłowej podstawy wymiaru, którą błędnie podał płatnik, będące dodatkowym przychodem pracownika, a nie zasiłkiem, a w konsekwencji, czy kwoty otrzymane od pracodawcy i stanowiące nadpłatę, której dokonał pracodawca, stanowią dodatkowy przychód z tytułu stosunku pracy (w sytuacji gdy umowa o pracę cały czas łączy pracodawcę z ubezpieczoną i stosunek pracy trwa nawet w okresie urlopu macierzyńskiego) oraz czy przychód ten podlega rozliczeniu w ciężar składek na ubezpieczenia społeczne? 2) czy art. 43 ustawy zasiłkowej – mimo że brak odesłania do tego przepisu w art. 47 - ma zastosowanie w odniesieniu do ustalenia podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego, jeżeli zmiana wymiaru czasu pracy nastąpiła w przeciągu trzech miesięcy poprzedzających powstanie prawa do zasiłku macierzyńskiego i czy wobec tego podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego ustala się na nowo, jeżeli między okresami pobierania zasiłków tego samego rodzaju, jaki i innego rodzaju nie było przerwy dłuższej niż jeden miesiąc kalendarzowy, ale zmienił się wymiar czasu pracy i zmiana ta nastąpiła w miesiącu, w którym powstała niezdolność do pracy lub w miesiącach poprzedzających, o których mowa w art. 36 ustawy zasiłkowej (art. 40 ustawy)?

Ponadto w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów, to jest: 1) art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym w związku z art. 18 ust. 1, 3 ustawy systemowej w kontekście kwot wypłaconych pracownikowi wskutek określenia przez płatnika w deklaracjach rozliczeniowych nieprawidłowej podstawy wymiaru składek oraz podlegających rozliczeniu w ciężar składek na ubezpieczenia społeczne od tychże wypłaconych kwot jako dodatkowego przychodu uzyskanego przez pracownika, 2) art. 43 ustawy zasiłkowej przez wyjaśnienie, czy mimo braku odesłania w art. 47 do art. 43, przepis ten ma zastosowanie w odniesieniu do

ustalenia podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego, jeżeli zmiana wymiaru czasu pracy nastąpiła w myśl art. 40 ustawy zasiłkowej w miesiącu, w którym powstała niezdolność do pracy lub w miesiącach, o których mowa w art. 36.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną płatnik składek wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i o zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym w kwocie 2.700 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłankach wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., tj. występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzebie wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości.

Dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego konieczne jest przedstawienie problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Zagadnieniem prawnym jest bowiem zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi

kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51; z dnia 10 stycznia 2012 r., I UK 305/11, LEX nr 1215784; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307; z dnia 14 kwietnia 2015 r., II PK 217/14, LEX nr 678073; z dnia 28 października 2015 r., I PK 17/15, LEX nr 2021940; z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, LEX nr 2090999). Ponadto, istotnym zagadnieniem prawnym w rozmieleniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. W konsekwencji nie można uznać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeśli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii przedstawianej w skardze i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 328/11, LEX nr 1215423; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578; z dnia 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17, LEX nr 2495968; z dnia 10 kwietnia 2018 r., II PK 143/17, LEX nr 2525398; z dnia 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17, LEX nr 2486162; z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, LEX nr 2508114).

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na twierdzeniu o istnieniu potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w

odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 31/18, LEX nr 2508113; z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365). Powołanie się na tę przyczynę kasacyjną zakłada więc nie tylko wskazanie przepisu prawa i stwierdzenie, że - w ocenie skarżącego - wywołuje on wątpliwości. Konieczne jest również wykazanie, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, wyjaśnienie na czym one polegają, ich uzasadnienie, a także wskazanie rozbieżnych wariantów interpretacyjnych, z odwołaniem się do dotychczasowych poglądów orzecznictwa i dostępnego piśmiennictwa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 571/17, LEX nr 2497706), a w szczególności przytoczenie i poddanie analizie rozbieżnych orzeczeń sądów w celu wykazania, że rozbieżności te mają swoje źródło w różnej wykładni przepisu, bądź też przedstawienia argumentów wskazujących, że wykładnia przeprowadzona przez sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2018 r., III UK 123/17, LEX nr 2496319).

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzić należy, że skarżący nie zdołał wykazać występowania w sprawie wskazanych przez siebie przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ponieważ kwestie przedstawione we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania były już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego i nie wywołują obecnie rozbieżności w orzecznictwie.

Po pierwsze, wbrew odmiennemu stanowisku skarżącego, kwestia wysokości podstawy przyjętej do ustalenia wymiaru zasiłku macierzyńskiego ubezpieczonej w razie zmiany wymiaru zatrudnienia dokonanej w trakcie nieprzerwanej niezdolności do pracy nie jest zagadnieniem nowym i obecnie nie budzi wątpliwości. W powołanym przez Sąd Apelacyjny wyroku z dnia 9 maja 2023 r., III USKP 71/22, wydanym po rozpoznaniu skargi kasacyjnej płatnika składek, Sąd Najwyższy stwierdził, że zmiana wymiaru zatrudnienia dokonana w trakcie nieprzerwanej niezdolności do pracy nie ma wpływu na wysokość podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego, ponieważ nadal obowiązuje podstawa ustalona dla nabytego uprzednio zasiłku chorobowego. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy wyjaśnił, że jakkolwiek istotnie w art. 47 ustawy zasiłkowej („Przepisy

art. 36-42 i art. 45 stosuje się odpowiednio przy ustalaniu podstawy wymiaru świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku wyrównawczego, zasiłku macierzyńskiego, zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego i zasiłku opiekuńczego, a do świadczenia rehabilitacyjnego także art. 46”) nie ma odesłania do art. 43 tej ustawy („Podstawy wymiaru zasiłku nie ustala się na nowo, jeżeli między okresami pobierania zasiłków zarówno tego samego rodzaju, jak i innego rodzaju nie było przerwy albo przerwa była krótsza niż miesiąc kalendarzowy”), to jednak z brzmienia art. 43 wyraźnie wynika, że dotyczy on zarówno zasiłków „tego samego rodzaju”, jak i zasiłków „innego rodzaju”, czyli jego zakresem przedmiotowym objęte są wszystkie zasiłki, a nie wyłącznie zasiłek chorobowy. Nie jest zatem potrzebne odesłanie do tego przepisu w art. 47 ustawy zasiłkowej. Tak też uznał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 stycznia 2016 r., II UK 206/15 (OSNP 2017 nr 8, poz. 101), przyjmując, że zastosowanie do zasiłku macierzyńskiego art. 43 ustawy zasiłkowej nie wymaga powołania się na art. 47 tej ustawy, wskazujący, które spośród przepisów rozdziału 8 należy stosować do świadczeń przewidzianych w ustawie, innych niż zasiłek chorobowy. Pominięcie art. 43 ustawy zasiłkowej w odesłaniu zawartym w art. 47 ustawy, wskazującym na odpowiednie zastosowanie art. 36-42 i art. 45 przy ustalaniu podstawy wymiaru świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku wyrównawczego, zasiłku macierzyńskiego, zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego i zasiłku opiekuńczego, a do świadczenia rehabilitacyjnego także art. 46, nie oznacza niestosowania art. 43 ustawy zasiłkowej do wszystkich tych świadczeń. Obecna treść art. 47 ustawy zasiłkowej jest konsekwencją nadania od dnia 1 lipca 2004 r. nowego brzmienia art. 43 (zob. art. 12 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1264), odwołującego się do „zasiłków zarówno tego samego rodzaju, jak i innego rodzaju”. W poprzednim brzmieniu, odnoszącym się tylko do zasiłku chorobowego, art. 47 zawierał odesłanie do art. 43. Zatem usunięcie z art. 47 ustawy zasiłkowej nakazu odpowiedniego stosowania tego przepisu do innych zasiłków niż zasiłek chorobowy, wobec zmian art. 43 tej ustawy, nie oznacza konieczności jego pominięcia przy obliczaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego. Odesłanie do art. 36-42 oraz art. 45-46 ustawy zasiłkowej jest

niezbędne w celu umożliwienia stosowania tych przepisów do świadczeń innych niż zasiłek chorobowy, pozostawienie zaś takiego odesłania po nowelizacji art. 43 byłoby zbędne, a nawet mylące. Przepis art. 43 ustawy ma zastosowanie do ustalania podstawy wymiaru „zasiłków zarówno tego samego rodzaju, jak i innego rodzaju”, a więc świadczeń zasiłkowych przysługujących na podstawie ustawy, nie wyłączając zasiłku macierzyńskiego. W wyroku II UK 206/15 Sąd Najwyższy wyjaśnił, że art. 40 ustawy zasiłkowej zawiera normę stosowaną przy obliczaniu podstawy wymiaru zasiłku, natomiast art. 43 tej ustawy wskazuje sytuacje, w których podstawy wymiaru świadczenia nie oblicza się. Przepisy te nie mają więc wspólnych zakresów i nie zachodzi między nimi stosunek normy szczegółowej do ogólnej. Art. 40 rzeczywiście jest przepisem szczególnym, lecz tylko wobec art. 36 i art. 37 ustawy zasiłkowej. Uwzględniając, że zasiłek chorobowy powinien wyrównywać stratę ponoszoną przez ubezpieczonego z powodu wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego, przyjęto zasadę, że podstawa wymiaru zasiłku odpowiada wysokości wynagrodzenia rzeczywiście wypłaconego w okresie wskazanym art. 36. Wyjątkowo przyjmuje się wynagrodzenie hipotetyczne (art. 37 ustawy) oraz wynagrodzenie zwiększone lub zmniejszone wskutek zmiany wymiaru czasu pracy w miesiącu, w którym powstało ryzyko (art. 40 ustawy). W takim wypadku zmiana wymiaru czasu pracy ubezpieczonego będącego pracownikiem ma bezpośredni wpływ na sposób ustalenia podstawy wymiaru zasiłku. Do tej argumentacji dodać można, że art. 40 ustawy zasiłkowej ma zastosowanie w przypadku zmiany wymiaru zatrudnienia, która zaszła w miesiącu, w którym powstała niezdolność do pracy, lub w miesiącach, o których mowa w art. 36, co wyraźnie odsyła do sposobu ustalania podstawy wymiaru zasiłku i oznacza, że zamiast wynagrodzenia wypłaconego bierze się pod uwagę wynagrodzenie ustalone dla nowego wymiaru czasu pracy. Nie może mieć on zatem zastosowania w sytuacji, gdy z podstawy wymiaru zasiłku nie ustala się na nowo ze względu na to, że między okresami pobierania zasiłków zarówno tego samego rodzaju, jak i innego rodzaju nie było przerwy albo przerwa była krótsza niż miesiąc kalendarzowy (art. 43 ustawy zasiłkowej).

Po drugie, również kwestia dopuszczalności zaliczenia kwot zasiłku chorobowego i macierzyńskiego wypłaconych w oparciu o podstawę wymiaru przed

zmniejszeniem wymiaru czasu pracy do przychodu z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, podlegającego oskładkowaniu w świetle art. 18 ust. 1 ustawy systemowej została już dogłębnie wyjaśniona w powołanym wyżej wyroku III USKP 71/22, w którym Sąd Najwyższy przyjął, że nadpłacona przez płatnika składek część świadczenia z ubezpieczenia chorobowego nie jest przychodem ze stosunku pracy w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym i nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia pracowników (art. 18 ust. 1 i art. 20 ust. 1 ustawy systemowej). Trzeba mieć na uwadze, że wypłacone przez pracodawcę-płatnika świadczenia z ubezpieczenia chorobowego nie są kwalifikowane jako przychody ze stosunku pracy w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym, lecz jako przychody z innych źródeł (art. 20 ust. 1 tej ustawy), a zasiłki pieniężne z ubezpieczenia społecznego stanowią kwoty wypłacanych przez zakład pracy lub organ rentowy zasiłków chorobowych, wyrównawczych, macierzyńskich, opiekuńczych oraz świadczeń rehabilitacyjnych (art. 20 ust. 2 tej ustawy).

Ponadto skarżący zdaje się nie zauważać, że zgodnie z art. 398²⁰ k.p.c. sąd, któremu sprawa została przekazana, związany jest wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy. Nie można oprzeć skargi kasacyjnej od orzeczenia wydanego po ponownym rozpoznaniu sprawy na podstawach sprzecznych z wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy, a sformułowane przez skarżącego przesłanki przedsądu w istocie zmierzają do zakwestionowania wykładni art. 43 ustawy zasiłkowej oraz art. 18 ust. 1 ustawy systemowej dokonanej przez Sąd Najwyższy w wydanym w tej sprawie wyroku z dnia 9 maja 2023 r., III USKP 71/22.

W związku z powyższym skarżący nie zdołał wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania skargi, wobec czego Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego po myśli art. 98 § 1 w związku z art. 398²⁰ k.p.c.

[SOP]

[ms]

